

İnternet üzerinden verilen anket hizmetinin vergilendirilmesi ve belge düzeni.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.19.02-105[229-2015/VUK-1-19243]-218104
Tarih	21.07.2017

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-105[229-2015/VUK-1-19243]-218104

21.07.2017

Konu : İnternet üzerinden verilen anket hizmetinin vergilendirilmesi ve belge düzeni.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun tetkikinden, şirketinizin cep telefonu uygulamaları (internet) yoluyla firmalara komisyon karşılığı anket hizmeti vereceği, örneğin X firmasınca, şirketinizden 10.000 TL tutarında anket satın alınması halinde X firması tarafından 10.000 TL'nin banka hesabınıza gönderileceği, söz konusu tutarın şirketinizce vergi mükellefi olmayan anketörlere dağıtılacağı ve şirketinizin söz konusu hizmetten elde edeceği gelirin 3.000 TL olacağından bahisle 10.000 TL'lik tutar için KDV'siz fatura düzenlenip düzenlenemeyeceği, 10.000 TL'nin anketi yapacak (sistemi cep telefonuna indirip anket yapanlar) vergi mükellefi olmayan yaklaşık 1.500-2.000 kişiye dağıtırken ankete katılanların excel listesinin ekleneceği bir adet gider pusulası ile belgelendirilip belgelendirilemeyeceği ile bahse konu

hizmetin vergilendirilmesi hususlarında Başkanlığımız görüşünün talep edildiği anlaşılmıştır.

I- GELİR VERGİSİ VE KURUMLAR VERGİSİ KANUNLARI YÖNÜNDEN

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinde kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı, safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 38 inci maddesinde ise; "*Bilanço esasına göre ticari kazanç, teşebbüsteki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müspet farktır. Bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce:*

1. *İşletmeye ilave olunan değerler bu farktan indirilir;*
2. *İşletmeden çekilen değerler ise farka ilave olunur.*

Ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulur." hükümlerine yer verilmiştir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında, ticaret ve sanat erbabından maddede yazılı şekil ve suretle çalışanların gelir vergisinden muaf olduğu, söz konusu fıkranın 1 numaralı bendinde, motorlu nakil vasıtaları kullanmamak şartı ile gezici olarak veya bir iş yeri açmaksızın perakende ticaret ile iştigal edenlerin (Giyim eşyalarıyla zati ve süs eşyaları, değeri yüksek olan ev eşyaları ile pazar takibi suretiyle gıda, bakkaliye ve temizlik maddelerini ve sabit iş yerlerinin önünde sergi açmak suretiyle o iş yerlerinde satışı yapılan aynı neviden malları satanlar hariç), muafiyetten faydalanacağı, anılan maddenin ikinci fıkrasında; ticari, zirai veya mesleki kazancı dolayısı ile gerçek usulde Gelir Vergisine tabi olanlar ile maddede sayılan işleri gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine bağlılık arz edecek şekilde yapanların esnaf muaflığından faydalanamayacağı, aynı maddenin son fıkrasında ise bu muaflığın, 94 üncü madde uyarınca tevkif suretiyle kesilen vergiye şümulünün olmadığı belirtilmiştir.

Öte yandan Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında, vergi tevkifatı yapmak zorunda olanlar ile tevkifata tabi tutulacak ödemeler belirtilmiş, 13 numaralı bendinde esnaf muaflığından yararlananlara mal ve hizmet alımları karşılığında yapılan ödemelerden;

a) 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (6) ve (8) numaralı bentlerinde yer alan emtia bedelleri veya bu emtianın imalinde ödenen hizmet bedelleri üzerinden %2,

...

d) Diğer hizmet alımları (a, b ve c alt bentleri hariç olmak üzere mal ve hizmet bedelinin ayrılamaması hali de bu kapsamdadır) için % 10

oranında gelir vergisi tevkifatı yapılması hükmüne bağlanmıştır.

Ayrıca, Kanunun 61 inci maddesinde de "*Ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir. Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez.*" hükmü yer almaktadır.

Bu hükümlere göre, şirketiniz tarafından cep telefonu uygulamaları yoluyla firmalara verilen anket hizmetinin;

- Anketörlük faaliyetinin şirketinize bağlılık arz edecek şekilde anketörlere hizmet sözleşmesine istinaden yaptırılması halinde, bu iş karşılığı elde edilen gelirin ücret olarak değerlendirilmesi,

- Esnaf muaflığı kapsamında bulunan kişilere yaptırılması halinde, bu kapsamda yapılan ödemeler üzerinden Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin 13/d bendi uyarınca %10 oranında vergi tevkifatı yapılması,

- Esnaf muaflığından yararlanmayan ve vergi mükellefi olmayan anketörlere yaptırılması halinde, Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinde, esnaf muaflığından yararlanmayan ve vergi mükellefiyeti bulunmayan şahıslardan yapılan hizmet alımları için tevkifat yapılacağına dair hüküm bulunmadığından bunlara yapılan ödemelerden gelir vergisi tevkifatı yapılmaması

gerekmektedir.

Diğer taraftan, şirketiniz tarafından firmalara verilen anket hizmetine ilişkin elde edilen kazancın kurum kazancı olarak beyan edilmesi gerektiği tabiidir.

II- KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun,

- 1/1 inci maddesinde, Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'ye tabi olduğu,

- 17/4-a maddesinde, Gelir Vergisi Kanununa göre vergiden muaf esnaf ile basit usulde vergilendirilen mükellefler tarafından yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'den istisna edildiği,

- 24/c maddesinde, vade farkı, fiyat farkı, faiz, prim gibi çeşitli gelirler ile servis ve benzer adlar altında sağlanan her türlü menfaat, hizmet ve değerlerin KDV matrahına dahil unsurlardan olduğu,
- 29/1 inci maddesinde; mükelleflerin yaptıkları vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan KDV'den, faaliyetlerine ilişkin olarak kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla hesaplanarak düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen KDV'yi indirebilecekleri,
- 29/3 üncü maddesinde, indirim hakkının vergiyi doğuran olayın vuku bulduğu takvim yılı aşılmamak şartıyla, ilgili vesikaların kanuni defterlere kaydedildiği vergilendirme döneminde kullanılabileceği,
- 34/1 inci maddesinde, yurt içinden sağlanan veya ithal olunan mal ve hizmetlere ait KDV'nin, alış faturası veya benzeri vesikalar ve gümrük makbuzu üzerinden ayrıca gösterilmek ve bu vesikalar kanuni defterlere kaydedilmek şartıyla indirilebileceği

hüküm altına alınmıştır.

Buna göre;

- Anket hizmeti karşılığında müşterilerden alınan bedelin tamamının şirketiniz tarafından verilen hizmetin karşılığını oluşturan bedel sayılması ve KDV'nin bu bedel üzerinden hesaplanması gerekmektedir.
- Anketörlük faaliyetinin şirketinize bağlılık arz edecek şekilde, hizmet sözleşmesine bağlı olan anketörler tarafından verilmesi halinde, bu hizmet karşılığında anketörlerce ücret geliri elde edileceğinden, bu çerçevede anketörlerce verilen hizmetler KDV'nin konusuna girmemektedir.
- Anketörlük hizmetinin, Gelir Vergisi Kanununa göre vergiden muaf esnaf ile basit usulde vergilendirilen anketörler tarafından verilmesi halinde, bu hizmetler KDV'den istisnadır.
- Anketör olarak faaliyet gösteren kişilerin, faaliyetlerini ticari organizasyon içerisinde ve devamlılık arz edecek şekilde yürütmeleri halinde, bunlar tarafından verilen anketörlük hizmetleri KDV'ye tabi olduğundan, şirketinize verilen bu hizmet nedeniyle anketörler tarafından düzenlenecek faturada hesaplanan KDV'nin, şirketinizce indirim konusu yapılması mümkün bulunmaktadır.

III- VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- 229 uncu maddesinde, "*Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır.*",
- 234 üncü maddesinde, "*Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabının ve çiftçilerin: vergiden muaf esnafa yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları emtia için tanzim edip işi yapana veya emtiayı satana imza ettirecekleri*

gider pusulası vergiden muaf esnaf tarafından verilmiş fatura hükmündedir. Bu belge, birinci ve ikinci sınıf tüccarların, zâti eşyalarını satan kimselerden satın aldıkları altın, mücevher gibi kıymetli eşya için de tanzim edilir.

Gider pusulası, işin mahiyeti, emtianın cins ve nev'i ile miktar ve bedelini ve iş ücretini ve işi yaptıran ile yapanın veya emtiayı satın alan ile satanın adlarıyla soyadlarını (Tüzel kişilerde unvanlarını) ve adreslerini ve tarihi ihtiva eder ve iki nüsha olarak tanzim ve bir nüshası işi yapana veya malı satana tevdi olunur. Gider pusulaları, seri ve sıra numarası dahilinde teselsül ettirilir."

- 238 inci maddesinde "İşverenler her ay ödedikleri ücretler için (Ücret bordrosu) tutmaya mecburdurlar. Gelir Vergisi Kanununa göre vergiden muaf olan ücretlerle diğer ücret üzerinden vergiye tabi hizmet erbabına yapılan ücret ödemeleri için bordro tutulmaz.

Ücret bordrolarına en az aşağıdaki malûmat yazılır.

- 1. Hizmet erbabının soyadı, adı; ücretin alındığına dair imzası veya mührü (Ücretin ödenmesinde ayrıca makbuz alan işverenlerin tutacakları ücret bordrosuna imza veya mühür konulması mecburi değildir.);*
- 2. Varsa vergi karnesinin tarih ve numarası;*
- 3. Birim ücreti (Aylık, haftalık, gündelik, saat veya parça başı ücreti);*
- 4. Çalışma süresi veya ücretin ilgili olduğu süre;*
- 5. Ücret üzerinden hesaplanan vergilerin tutarı.*

Bordronun hangi aya ait olduğu baş tarafından gösterilir. Bir aya ait bordro ertesi ayın yirminci gününe kadar hazırlanıp tarihlenerek, müessese sahibi veya müdürü ile bordroyu tanzim eden memur tarafından imzalanır.

İş verenler ücret bordrolarını, yukarıdaki esaslara uymak şartıyla diledikleri şekilde tanzim edebilirler."

hükümleri yer almaktadır.

Ayrıca 225 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde gider pusulalarında, işin mahiyeti, cinsi, adedi, fiyatı, tutarı, toplamı, tevkif edilen vergi oranı ve net tutarı; işi yaptıran ile yapanın veya emtiayı satın alan ile satanın adlarıyla soyadları (tüzel kişilerde unvanları) adresleri, varsa vergi dairesi ve hesap numarası, seri ve müteselsil sıra numarası ve düzenleme tarihine ilişkin bilgilere yer verilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Bu itibarla;

- Şirketinizce ifa edilen anket hizmetine ilişkin olarak, hizmetin tamamlanmasından itibaren yedi gün içerisinde müşterileriniz adına fatura,

- Anketörlük faaliyetinin, şirketinize bağlılık arz edecek şekilde anketörlere hizmet sözleşmesine istinaden yaptırılması halinde, bunlara yapılan ödemeler için ücret bordrosu,

- Anketörlük hizmetinin, vergi mükellefi olmayan anketörlere yaptırılması halinde ise, bu kişilere yapılacak ödemeler için şirketinizce gider pusulası

düzenlenmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, gider pusulasının toplu olarak düzenlenmesi Kanunen mümkün bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026